

Recomandările preliminare ale Promo-LEX privind îmbunătățirea reglementărilor finanțării partidelor politice au fost supuse dezbaterilor

La 3 martie 2016, în cadrul unui eveniment Asociația Promo-LEX a prezentat concluziile preliminare ale analizei finanțării partidelor politice. De asemenea, au fost supuse dezbaterii recomandările

formulate pentru îmbunătățirea reglementărilor privind managementul financiar al partidelor politice. În cadrul evenimentului au avut posibilitatea să își expună părerile și poziția reprezentanții partidelor politice, ai autorităților dar și ai societății civile. Necesitatea unor dezbateri a venit după mai multe recomandări similare din partea reprezentanților partidelor politice, în timpul interviurilor realizate de Promo-LEX.

Potrivit concluziilor preliminare ale Asociației Promo-LEX, majoritatea partidelor politice se eschivează de la prezentarea rapoartelor financiare anuale către autoritatea mandatată cu responsabilități de supraveghere și control. De asemenea, aproape jumătate din partidele politice înregistrate la Ministerul Justiției se eschivează de la aducerea în

concordanță a prevederilor statutare cu prevederile normelor legale privind reglementarea cuantumului și modului de achitare a cotizațiilor de membru.

Cornelia Călin, analistă Promo-LEX a menționat că: *“În urma analizei rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru 2013-2014, constatăm în continuare dependența partidelor politice de o singură sursă de finanțare. Pe de altă parte evidența cotizațiilor și a donațiilor este desfășurată în mod sporadic și cumulativ, neconform reglementărilor actuale din legislația privind finanțarea partidelor politice.”*

Președintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Iurie Ciocan, a reiterat noile reglementări ale legislației în domeniul finanțării partidelor politice stipulate în Legea nr. 36, în special, evidența financiar-economică internă a partidelor, dar și raportarea activității financiare a acestora și nu în ultimul rând responsabilitățile pentru CEC. Iurie Ciocan a atras atenția la necesitatea prezentării de către partidele politice a rapoartelor financiare anuale până la 31 martie 2016, în adresa CEC, în formatul prevăzut de noul regulament.

Constatările și recomandările finale ale analizei Promo-LEX vor fi prezentate la sfârșitul lunii martie.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Combaterea corupției politice în Republica Moldova prin îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și supravegherea civică” implementat de Asociația Promo-LEX prin Fondul Buna Guvernare al Ambasadei Britanice la Chișinău.

Responsabilitatea pentru informațiile prezentate aparțin Asociației Promo-LEX și nu reflectă neapărat poziția și opinia Guvernului Britanic.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

Promo-LEX pledează pentru respectarea dreptului fiecărei persoane la o anchetă eficientă

Procuratura Generală a informat avocatul victimei despre redeschiderea anchetei penale în legătură cu infracțiunea de viol, care a avut loc la sfârșitul anului 2014, în orașul Orhei. Astfel, instituția a admis plângerea depuse de către avocat prin care a fost contestată ordonanța de încetare a urmăririi penale.

În acest context, Dumitru Sliusarenco avocat Promo-LEX și reprezentantul victimei, a subliniat: “Infracțiunile sexuale și dezbateră publică a acestora sunt subiecte deosebit de sensibile, mai ales pentru victime. Divulgarea informațiilor care fac încă obiectul anchetei și a detaliilor din viața privată a părților implicate pot prejudicia grav atât investigația eficientă a cazului cât și situația victimei”.

Având în vedere cele menționate facem apel către reprezentanții mass-media:

- să trateze subiectul echidistant și imparțial;
- să respecte dreptul la viață privată și demnitatea persoanelor conform Codul Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova;
- să nu divulge date cu caracter personal sau alte informații care ar putea prejudicia mersul anchetei;
- să evite abordările discriminatorii, prejudecățile și stereotipurile în bază de gen.

Reamintim că, la 5 februarie 2016, Asociația Promo-LEX a publicat un comunicat de presă prin care a informat opinia publică despre practica defectuoasă în desfășurarea anchetelor pe cazurile infracțiunilor sexuale.

Promo-LEX a subliniat faptul că victimele nu beneficiază de o investigație și protecție eficientă din partea autorităților. Deseori, la investigarea cazurilor de infracțiuni sexuale, autoritățile (polițiști, anchetatorii, procurori) sunt influențate de prejudecăți și stereotipuri în bază de gen, respectiv investigația este inefficientă.

Asistența juridică este acordată în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților societății civile din Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, în combaterea discriminării prin intermediul acțiunilor de advocacy”, proiect implementat de The Equal Rights Trust și Asociația Promo-LEX și finanțat de Uniunea Europeană.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

Libertatea de întrunire în Corjova 2011-2016

Libertatea de întunire în Corjova

2011- 2016

Evoluția în imagini

Tradițional în fiecare an pe 2 martie este marcată Ziua Memoriei (comemorarea victimelor războiului din 1992). Promo-LEX a monitorizat continuu întrunirile în Corjova.

Localitatea este administrată de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, cu toate acestea miliția locală și așa zisul serviciu de securitate an de an intimidează participanții la acest eveniment.

Intimidarea participanților la întruniri are loc inclusiv prin numărul mare de milițieni și a mașinilor speciale, iar numărul participanților scade în fiecare an.

În unele cazuri participanții au fost "arestați" și deținuți în izolatoarele secțiilor de miliție.

Respectarea libertății de întrunire

2011

2012

2013

2014

2015

2016

Promo-LEX: Fără o monitorizare continuă și comprehensivă a drepturilor omului în regiunea transnistreană situația va continua să se înrăutățească

La 25 februarie 2016, în cadrul unui eveniment public a fost lansat Raportul „Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a R. Moldova. Retrospectiva 2015”. Pe lângă prezentarea situației

drepturilor omului pentru anul 2015, documentul încearcă să scoată în evidență cele mai grave fenomene de încălcare ale drepturilor omului din regiunea transnistreană.

Ion Manole, directorul executiv Promo-LEX a subliniat: “Deși din aprilie 2015 nu avem acces în regiunea transnistreană, Asociația Promo-LEX a continuat monitorizarea situației de la distanță. Probleme pe care le-am sesizat pe parcursul celor 12 ani de activitate în regiune, în mare parte rămân aceleași, iar apărătorilor drepturilor omului este să le scoată în evidență și să vină cu propuneri pentru soluționarea acestora. Procesul de garantare și apărarea a drepturilor omului în regiunea transnistreană necesită o mai mare implicare și deschidere din partea autorităților constituționale și a actorilor internaționali”.

Promo-LEX continuă să atragă atenția asupra problemei neincrimării torturii în regiunea transnistreană și lipsa unor mecanisme de investigare a actelor de tortură. Deși aparent au fost făcute unele inițiative în vederea asigurării examinării unor astfel de plângeri de către administrația locală, rolul instituțiilor responsabile în prevenirea abuzurilor este limitat. Din lipsa componentei de infracțiune, organele locale de anchetă nu inițiază proceduri, iar, mecanismul de contestare a acuzațiilor de tortură rămâne ineficient. Victimele, aflate în custodia miliției sunt obligate să demonstreze faptele deplânse.

Situația în locurile de detenție rămâne neschimbată, iar gravele probleme cu care se confruntă sunt numărului mic al medicilor calificați în închisori, dar și asupra cantității reduse a medicamentelor.

Pe parcursul anului 2015 au fost monitorizate mai multe cazuri de încălcarea a dreptului la libertatea și siguranța persoanei, este vorba despre răpirea, de către miliție, a persoanelor de pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale sub pretextul săvârșirii unor infracțiuni. În atenția Asociației Promo-LEX au ajuns 4 astfel de cazuri.

O situația alarmată a fost constatată în ceea ce privește încălcarea drepturilor civile. "Decretul privind combaterea activităților extremiste începe să producă efecte negative asupra libertății de exprimare, am reflectat mai multe cazuri de presiuni asupra persoanelor cu opinii diferite față de cea a administrație. Prerogativele decretului de a combate orice inițiative, care, în opinia acestora, subminează securitatea regiunii și-au pus amprenta și pe activitatea organizațiilor neguvernamentale și a activiștilor pentru drepturile omului, fiind intensificat controlul asupra activității acestora", a subliniat Alexandru Zubco, jurist Promo-LEX și autorul raportului.

Prezent la eveniment, Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, a

menționat că problema drepturilor omului în regiunea transnistreană este pe agenda instituției pe care o reprezintă, în fiecare zi. “Salutăm publicarea raportului Promo-LEX și considerăm că astfel de documente reprezintă o alternativă foarte bună pentru informare despre situația drepturilor omului în regiunea transnistreană. Constatările și recomandările vor fi studiate amănunțit de către Oficiul Avocatului Poporului și urmează a fi incluse în Raportul care va fi prezentat Parlamentului”, a mai menționat Mihail Cotorobai.

Varianta electronică a Raportului [aici](#).

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului: “Consolidarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, implementat de Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar al National Endowment for Democracy (NED).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

Rusia și Moldova au obligația să întreprindă acțiuni prompte în vederea garantării unui cadru juridic compatibil

cu prevederile Convenției Europene pentru regiunea transnistreană

La 23 februarie 2016, Marea Cameră a Curții Europene pentru Drepturile Omului a făcut publică Hotărârea pe cauza *Mozer contra Moldova și Rusia (nr. 11138/10)*. Cauza a fost inițiată de către un cetățean al Republicii Moldova de etnie germană și a fost reprezentată în fața Curții de către avocați și juriști din cadrul Asociației Promo-LEX.

Reclamantul s-a plâns în fața Curții că a fost sechestrat de către organele de miliție a regiunii transnistrene în 24 noiembrie 2008. Pe parcursul unei perioade de aproximativ un an și jumătate, reclamantul a fost deținut în condiții inumane în penitenciarele din Tiraspol și Hlinaia, fiindu-i refuzată asistența medicală. După o condamnare sumară acesta a fost eliberat la 1 iulie 2010.

Curtea a decis în unanimitate că reclamantul s-a aflat sub jurisdicția ambelor state: Republica Moldova și Federația Rusă.

Curtea a decis cu 16 voturi pentru și unul contra de a recunoaște responsabilă Federația Rusă pentru violarea dreptului la libertatea și siguranță, ca urmare a detenției prelungite în lipsa unui temei legal în perioada 24.11.2008 – 1.07.2010. Curtea a mai decis că refuzul continuu de a-i acorda asistența medicală reclamantului, dar și detenția în condiții inumane în mai multe penitenciare din regiunea transnistreană a condiționat violarea dreptului de a nu fi supus torturii. La fel a fost violat dreptul la viața privată și de familie, precum și dreptul la libertatea de religie, ca urmare a refuzului de a avea întâlniri cu reprezentanții cultului din care face parte.

Rusia a fost obligată să plătească reclamantului suma de 25000 Euro în calitate de prejudicii morale și materiale, dar și suma de 4000 Euro în calitate de costuri pentru asistență juridică. Doi judecători au expus opinii separate.

Hotărârea Curții Europene pentru Drepturile Omului este una de referință și importanță majoră având în vedere următoarele constatări.

Cu privire la responsabilitatea Rusiei

Curtea a decis că, în pofida faptului că nu a fost prezentate probe că reclamantul a fost arestat de către angajații statului rus, au fost prezentate probe concludente ale controlului efectiv al Rusiei asupra regiunii transnistrene pentru perioada de până la 1 iulie 2010. În așa mod, încălcările comise de către agenții entității nerecunoscute au fost puse în seama statului rus, inclusiv violarea gravă a drepturilor reclamantului.

O altă constatare de impact făcută de către Înalta Curte, se regăsește în analiza modului în care a evoluat legislația pe teritoriul Republicii Moldova. Curtea a subliniat că spre deosebire de legislația constituțională a Republicii Moldova, care a fost expertizată și monitorizată de mai multe organisme internaționale, așa numita legislație care se aplică în teritoriul transnistrean nu a fost niciodată obiectul unei analize. Astfel deciziile de arest și condamnare adoptate de către așa numitele instanțe în temeiul unor acte locale nu poate fi considerată ca fiind adoptată în temeiul unei tradiții judiciare compatibile cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Mai mult ca atât, bazându-se pe acest principiu Curtea a decis că așa numitele judecătoria, cât și alte autorități nu au putut dispune arestarea și condamnarea reclamantului într-un mod legal, ca fiind niște exponente a unei legislații necunoscute.

Cu privire la responsabilitatea Republicii Moldova

Curtea la fel a făcut referire la câteva aspecte deosebit de importante. În paragraful 154 al hotărârii este menționat faptul că atât instituția Procuraturii cât și instituția Ombudsmanului nu a intervenit prompt în rezolvarea problemei reclamantului, invocând excepții care nu au nici o valoare. Cu toate acestea, Curtea a constatat în continuare că autoritățile responsabile de procesul de negociere au făcut demersuri și apeluri publice active în vederea eliberării reclamantului. Mai mult ca atât, Curtea a decis că autoritățile Republicii Moldova au îndeplinit și alte acțiuni, care se încadrează în obligațiile pozitive ale statului și anume: au declarat nule sentințele în baza cărora reclamantul a fost condamnat, au pornit urmărire penală pe marginea faptului reținerii ilegale, au creat instanțe și instituții pentru protejarea drepturilor locuitorilor din stânga Nistrului, etc. Doar datorită acestor circumstanțe Republica Moldova a evitat condamnarea.

Concluzii

Asociația Promo-LEX apreciază Hotărârea Curții Europene pe cauza Mozer c. Moldova și Rusia. Această hotărâre urmează să determine autoritățile, cât și partenerii străini să reconsidere unele abordări care au fost în defavoarea populației.

Concluziile expuse în această hotărâre sunt suficiente pentru Republica Moldova să acționeze în continuare pentru respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană, chiar dacă în cazul concret responsabilitatea tuturor violărilor a revenit doar autorităților ruse.

Considerăm prioritară abordarea în cadrul negocierilor în formatele de soluționare a conflictului a problemei justiției de tranziție. Tolerarea aplicării unei pseudo-legislații este inadmisibilă pe teritoriul Republicii Moldova.

Solicităm autorităților constituționale ale Republicii Moldova și a Federației Ruse să dispună începerea unui dialog social de reconciliere, capabil să convingă populația din stânga Nistrului să accepte justiția de tranziție.

Asociația Promo-LEX mulțumește tuturor partenerilor și în mod special RCTV Memoria, pentru contribuția la îmbunătățirea stării de sănătate a lui Boris Mozer și sprijinul acordat familiei.

**Pentru mai multe detalii, contactați: *Alexandru Postica*,
Directorul Programului Drepturile Omului, *Carolina Bondarciuc*,
Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22)
450024, e-mail: alexpostical@gmail.com, pr@promolex.md**

**Societatea civilă propune
recomandări pentru
îmbunătățirea cadrului
normativ în domeniul
nediscriminării**

La trei ani de la implementarea Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, societatea civilă și reprezentanții instituțiilor

de stat au discutat despre punerea în aplicare a cadrului legal în domeniul nediscriminării și despre progrese și restanțe în combaterea discriminării și asigurarea egalității.

Discuțiile au avut loc la 17 februarie 2016 în cadrul mesei rotunde cu genericul „Legea nr.121 cu privire la asigurarea egalității în Republica Moldova – 3 ani de implementare: progrese și dificultăți”. Evenimentul a fost organizat de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

“Eforturile societății civile, precum și activitatea și deciziile adoptate de Consiliu reprezintă un pas semnificativ în combaterea discriminării în Republica Moldova. Cu toate acestea, un studiu recent realizat de IPP ne arată clar că, din păcate, în ultimii ani, discriminarea în Moldova a sporit – cel puțin așa este percepută situația de către locuitorii țării, iar cel mai frecvent afectate sunt persoanele cu dizabilități mentale și fizice, persoanele sărace, persoanele HIV pozitive, românii, persoanele în etate și femeile”, a subliniat Ion Manole, Directorul executiv Promo-LEX.

Președintele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Ian Feldman a vorbit despre realizările instituției pe care o reprezintă, dar și provocările cu care se confruntă Consiliul. Potrivit datelor

prezentate, până în prezent, Consiliul a înregistrat 348 de plângeri și a emis 209 decizii. Cele mai multe cazuri în care Consiliul a constatat discriminarea se referă la discriminare în accesul la servicii și bunuri disponibile publicului, discriminare în câmpul muncii, acces la justiție și lezarea demnității umane. Cel mai frecvent vizate criterii se referă la dizabilitate, starea sănătății și gen.

Mai mulți reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniu precum Centrul de Asistență Juridică Pentru Persoane cu Dizabilități, Platforma pentru Egalitate de Gen, *GENDERDOC-M*, Centrul Național al Romilor, Coaliția Nediscriminare, Centrul pentru Drepturile Romilor din Moldova, Centrul de Caritate pentru Refugiați și Centrul de Dezvoltare în Sănătate *AFI* au prezentat date cu privire la progresele și restanțele în combaterea discriminării pe diverse domenii, aplicarea cadrului legal, interpretările Curții Constituționale în domeniul egalității, aspectele specifice cu privire la examinarea cazurilor de discriminare, jurisprudența națională, etc.

La final, Coaliția Nediscriminare, Centru de Resurse Juridice din Moldova, Asociația Promo-LEX și Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității au venit cu o serie de propuneri și recomandări privind îmbunătățirea cadrului normativ în domeniu. Cele mai frecvent menționate recomandări se referă la acordarea competenței de aplicare a sancțiunilor de către Consiliu; extinderea termenului de prescripție pentru răspunderea contravențională pentru faptele de discriminare; acordarea Consiliului competenței de a sesiza Curtea Constituțională în legătură cu constituționalitatea unor prevederi normative legate de egalitate și nediscriminare; reglementarea statutului deciziilor Consiliului, acordarea prejudiciilor morale echitabile pentru comiterea faptelor de discriminare precum și altele.

Dna Cristina Melnic, Șefa Direcției Generale Legislație din

cadrul Ministerului Justiției, a salutat dezbaterea din cadrul evenimentului și recomandările lansate de către societatea civilă. Dna Melnic a mai menționat că, la moment, Ministerul Justiției lucrează la modificarea mai multor acte normative în domeniu.

Evenimentul a fost organizat în parteneriat cu Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților societății civile din Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, în combaterea discriminării prin intermediul acțiunilor de advocacy” Proiectul este implementat de The Equal Rights Trust și Asociația Promo-LEX cu suportul financiar oferit de către Uniunea Europeană.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail: pr@promolex.md

**Despre bani în politică –
interviu Promo-LEX cu Daria
Paprocka, expertă
internațională**

În ultimii ani, Republica Moldova a făcut pași importanți în domeniul reglementării finanțării partidelor. Cu toate acestea mai multe restanțe avem la capitolul implementării normelor legale, fie din cauza rezistenței partidelor sau lipsa de capacitate a autorităților responsabile de supraveghere și control.

Despre cele mai importante aspecte ce vizează finanțarea partidelor politice în Republica Moldova, dar și cine și cum supraveghează banii acestora am discutat cu Daria Paprocka, doctor în științe politice cu o vastă experiență de lucru în cadrul diferitor organizații internaționale (OSCE/ BIDD0^[1], Comisia de la Veneția) dar și în Republica Moldova. Daria Paprocka este expertul Promo-LEX în domeniul finanțării partidelor politice în cadrul Proiectului „Combaterea corupției politice în Republica Moldova prin îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și supravegherea civică”.

▪ Cum ați descrie situația curentă privind gestionarea financiară a partidelor politice în Republica Moldova?

Când vine vorba de gestionarea financiară a activității normale a partidelor politice din Republica Moldova, multe lucruri trebuie făcute la acest capitol. Trebuie să existe o claritate mai mare cu privire la numărul membrilor partidelor și cotizațiile pe care aceștia le achită, donațiile de la persoanele fizice și juridice trebuie să fie înregistrate cu diligență, iar modul în care banii sunt cheltuiți atât la nivel central cât și nivel teritorial urmează încă să fie definit de mai multe partide. Recentele modificări ale Legii cu privire la partidele politice, care a intrat în vigoare la începutul acestui an, vor asigura negreșit o transparență mai mare a gestionării financiare a partidelor politice. Acest

lucru este foarte necesar, având în vedere dezamăgirea multor cetățeni de situația politică curentă a Republicii Moldova.

- **Va contribui finanțarea din bugetul de stat la crearea unor condiții competitive egale pe arena politică a Republicii Moldova?**

Desigur, acesta nu este un remediu care va funcționa imediat, însă, în general, se crede că finanțarea de stat ar putea institui o egalitate mai mare între partide și ar limita influențe nejustificate asupra partidelor politice, întrucât nevoia finanțării private ar fi redusă. Acestea fiind spuse, este important ca sprijinul oferit de stat să nu permită partidelor politice să se bazeze în totalitate pe fondurile de stat, întrucât aceasta ar putea duce la slăbirea legăturilor dintre partide și alegătorii lor. În cazul Republicii Moldova, introducerea finanțării din bugetul de stat nu va elimina finanțarea din surse private, iar partidele vor putea în continuare ajunge la electoratul lor și alimenta angajamentul civic în procesul politic.

- **Pot fi cotizațiile de membru o sursă viabilă de finanțare a partidelor politice în Republica Moldova?**

În general, cotizațiile de membru și donațiile nesemnificative rareori constituie o parte substanțială a veniturilor partidelor politice. Iar Moldova nu face excepție de la această regulă. Important este faptul ca legislația și regulamentele interne ale partidelor politice să facă o distincție clară între cotizațiile de membru și donații. Motivul este lipsa unor limite superioare pentru cotizațiile de membru, iar unele țări le folosesc pentru a ocoli limitele pentru donații. În cazul Republicii Moldova, GRECO (Grupul de State împotriva Corupției) a recomandat luarea unor măsuri corespunzătoare pentru a limita riscul foarte mare ca cotizațiile de membru ale partidelor să poată fi utilizate pentru eludarea normelor de transparență aplicabile donațiilor. În consecință, astfel de dispoziții au fost

introduse în legislația finanțării politice.

- **Legislația curentă va proteja mediul politic al Republicii Moldova de influența nejustificată a sectorului privat?**

Ceea ce înțeleg eu prin ultimele modificări ale Legii privind partidele politice este că acesta a fost scopul legiuitorului – de a face mai transparent procesul de finanțare politică și de a proteja mediul politic din Republica Moldova de influența nejustificată a sectorului privat. Au fost incluse mai multe prevederi pentru atingerea acestui scop. Introducerea subiectului deja discutat privind finanțarea partidelor politice din bugetul stat, a unor cerințe legale privind evidența contabilă a cotizațiilor de membru și a donațiilor, limitele de cheltuieli ale acestora din urmă, sunt doar câteva dintre prevederile cele mai importante.

- **Care este opinia dvs. despre nivelul limitelor pentru donații din partea persoanelor fizice și juridice (200 și 400 salarii medii, respectiv)?**

Există mai multe motive pentru introducerea limitelor pentru donații. În primul rând, în proiectarea oricărui sistem de finanțare politică, este important ca banii să nu prevaleze asupra opiniilor cetățenilor, iar în al doilea rând – care este de fapt o urmare a primei condiții – este important ca posibilitățile de influență nejustificată și corupție să fie limitate. Pentru atingerea acestor obiective, limitele pentru donații trebuie să fie stabilite la un nivel care ar încuraja partidele politice să caute mai mulți donatori, decât să depindă doar de câțiva. Plafonul donațiilor curente reprezintă 900.000 lei pentru o persoană privată și 1,8 milioane de lei pentru o persoană juridică, aceasta în condițiile salariului mediu din Moldova calculat la nivelul sumei de cca. 4.500 lei. Este puțin probabil că stabilirea unor astfel de niveluri ridicate va servi scopului lor de diversificare a surselor de donații ale partidelor politice.

- **OSCE/BIDD0 a recomandat luarea în considerare a revizuirii interzicerii donațiilor ce provin din veniturile din afara țării. Care este opinia dvs. la acest subiect?**

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei recomandă ca statele anume să limiteze, interzică sau reglementeze donațiile de la donatorii externi, pentru a proteja țara vizată împotriva unor influențe externe nepotrivite. Înțeleg că acesta este motivul pentru interzicerea donațiilor externe în Republica Moldova. Dar, în același timp, situația Republicii Moldova, unde aproximativ 15% din alegători lucrează în străinătate, este una deosebită, iar această interdicție privează o bună parte din cetățeni de posibilitatea de a participa activ în viața politică a țării lor. Ar fi util să se examineze posibilitățile legale care să permită, pe de o parte, ca moldovenii care locuiesc în străinătate să sprijine financiar partidele politice pe care le aleg, iar pe de altă parte, să protejeze în continuare situația politică din Republica Moldova împotriva unei influențe străine nepotrivite.

- **Abilitarea CEC cu responsabilități de supraveghere va contribui la transparența finanțării politice?**

Prin abilitarea CEC cu responsabilități de supraveghere se implementează recomandarea GRECO de a împuternici un organ central independent, înzestrat cu puteri și resurse suficiente, asistat de alte autorități atunci când este necesar, astfel încât să permită exercitarea unei supravegheri eficiente, desfășurarea investigațiilor și punerea în aplicare a reglementărilor privind finanțarea politică. Potrivit recentelor modificări legislative aduse Legii cu privire la partidele politice, CEC este împuternicită să supravegheze finanțarea atât a campaniilor electorale, cât și a partidelor politice în general. În conformitate cu Legea modificată, CEC va primi informații financiare din partea partidelor și a concurenților electorali, dar și din partea altor organe de

stat, obținând, astfel, o imagine de ansamblu a finanțelor politice. Cred că toate aceste dispoziții vor permite CEC să își exercite atribuțiile de supraveghere într-un mod care va contribui la obținerea transparenței finanțării politice.

▪ Potrivit evaluării dvs. de până acum – supravegherea civică contribuie la transparența financiară a partidelor politice?

Prin actori preocupați de supravegherea civică, înțeleg societatea civilă și mass-media. Cred că rolul lor în asigurarea transparenței finanțării politice este crucial. Acestea joacă un rol principal, întrucât atrag atenția societății la gestionarea financiară a partidelor politice. Activitatea CREDO în anii 2010 și 2011 în domeniul supravegherii cheltuielilor pentru campanii electorale și al monitorizării complete a problemelor ce țin de finanțarea alegerilor, de care se ocupă Promo-LEX la fiecare scrutin, a contribuit în mare măsură la asigurarea profesionalismului gestionării activității partidelor politice și transparența acestora. De asemenea, a crescut gradul de conștientizare a societății despre problemele ce țin de finanțarea campaniei. Mă bucur să văd că Promo-LEX cercetează amănunțit finanțarea partidelor politice în momentul în care schimbările legislative privind finanțarea politică intră în vigoare. Aceasta va servi ca o imagine de ansamblu bună atât pentru societate, cât și pentru partidele politice cu privire la domeniile în care ar trebui să se facă îmbunătățiri.

▪ Cum ați evalua interesul public referitor la problemele ce țin de finanțarea politică?

Este greu de evaluat din moment ce nu mai trăiesc în Republica Moldova, însă cred că oamenii sunt în continuare interesați de finanțarea partidelor politice, mai ales când bugetele unor partide politice au crescut în mod vizibil de-a lungul anilor. De asemenea, dezamăgirea curentă în sistemul politic și introducerea finanțării de stat pot declanșa un interes public

și mai mare față de finanțarea partidelor politice. Astfel, implementarea reformei privind finanțarea partidelor politice va trebui însoțită de o campanie de sensibilizare a opiniei publice pe această temă.

Text tradus din limba engleză.

Interviul este realizat în cadrul Proiectului „Combaterea corupției politice în Republica Moldova prin îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și supravegherea civică”. Proiectul este finanțat de Ambasada Britanică la Chișinău prin Fondul pentru Buna Guvernare. Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în cadrul proiectului nu reflectă neapărat poziția Guvernului Britanic.

[\[1\]](#) Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE

Apel public privind organizarea vizitelor în instituțiile de detenție pentru copiii minori

Către Departamentul Instituțiilor Penitenciare
și organizațiile neguvernamentale

Potrivit comunicatului Departamentului Instituțiilor Penitenciare, la 12 februarie 2016, Penitenciarul nr.13 –

Chișinău a fost gazda unui grup de copii din cadrul Centrului de Resurse și Ajutor pentru Copii din mun. Chișinău.

[Comunicatul](#) informează opinia publică despre faptul că “în cadrul discuției purtate cu deținuții minori, copii au înțeles cât de importantă este libertatea pentru aceștia și au conștientizat că trebuie să studieze și să se comporte cuviincios pentru a nu ajunge în asemenea locuri.”

Copiii, cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani, au vizitat celulele, dar și biblioteca penitenciarului. Potrivit Asistenților sociali, dar și angajaților penitenciarului, asemenea excursii ar avea un caracter educativ și sunt binevenite. O nouă excursie de acest fel va fi organizată pentru copiii de până la 14 ani din familii nevoiașe, se mai spune în comunicat.

Considerăm că astfel de practici au la bază stereotipuri și prejudecăți legate de copiii din familii social vulnerabile și predispunerea acestora de a comite infracțiuni. Mai mult ca atât, promovarea unor astfel de mesaje de către autoritățile publice perpetuează aceste prejudecăți în societate. Prin astfel de acțiuni sunt încălcate principiile egalității și nediscriminării stabilite de Convenția pentru Protecția Drepturilor Copiilor și alte tratate internaționale, legislația și Constituția Republicii Moldova.

Asociația Promo-LEX face apel către reprezentanții Departamentului Instituțiilor Penitenciare și altor autorități publice, precum și organizațiile neguvernamentale să nu admită continuarea unor astfel de practici.

Asociația Promo-LEX și The Equal Rights Trust implementează Proiectului „Consolidarea capacităților societății civile din Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, în combaterea discriminării prin intermediul acțiunilor de advocacy”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de Fundația Soros-Moldova. În cadrul

proiectului Promo-LEX acordă servicii de asistență juridică gratuită pe cazuri de discriminare.

Victimele minore ale infracțiunilor sexuale nu sunt protejate de către autorități

Deși Republica Moldova a pierdut câteva dosare la CtEDO în care a eșuat să desfășoare anchete eficiente pe marginea acuzațiilor victimelor minore ale agresiunilor sexuale și a violurilor (cauzele I.G. c. Moldovei detalii [aici](#) și N.A. c. Moldovei detalii [aici](#)), practica defectuoasă continuă.

Datorită unor tertipuri procesuale agresorii fie sunt scoși de sub urmărire penală, fie li se aplică o pedeapsă mai blândă sau simbolică. Situația este deosebit de periculoasă în cazul în care victime ale agresiunilor sexuale sunt minorii, iar tutorii sau părinții acestora nu dispun de suficiente resurse pentru a lupta cu sistemul. Este cazul recent al unei victime minore ale violului, în care Judecătoria r. Orhei a pronunțat o sentință prin care de fapt a exonerat de la răspundere doi agresori în timp ce al treilea a fost pedepsit simbolic.

Potrivit declarațiilor victimei în decembrie 2014, aceasta a fost privată de libertate de către trei indivizi, într-o locuință din orașul Orhei, unde a fost obligată să consume alcool și să întrețină relații sexuale împotriva voinței sale. În momentul săvârșirii infracțiunii, victima era minoră și susține că a fost ademenită în locuință de către o cunoscută, sub pretextul unei petreceri. După săvârșirea violului,

victima a reușit să fugă și a fost găsită de mama acesteia în stare de șoc.

Conform probelor din dosar, Poliția a găsit la locul infracțiunii mai multe sticle de alcool și substanțe narcotice (canabis) precum și o parte din hainele victimei. Cu toate acestea, Procuratura Orhei a admis versiunea inculpaților, potrivit căreia victima minoră a întreținut relațiile sexuale benevol, chiar dacă însuși victima a negat acest fapt. În cadrul urmăririi penale nu a fost verificat în nici un fel consimțământul minorei la raportul sexual, invocat de inculpați și nici nu s-a ținut cont de alte circumstanțe cum ar fi: starea de neputință a victimei, vârsta acesteia, consumul de alcool și substanțe narcotice de către inculpați, leziunile corporale depistate pe corpul victimei și starea de șoc în care a fost găsită.

Judecătoria Orhei a emis o sentință prin care doar unul din inculpați urmează să petreacă următorii 2 ani în închisoare, pentru privare de libertate dar fără a fi tras la răspundere penală pentru viol, deși a recunoscut că a întreținut relații sexuale.

Avocatului victimei, Dumitru Sliusarenco susține că:
„Victimele minore ale violului nu beneficiază de o investigație și protecție eficientă din partea autorităților. Se ajunge la situații paradoxale, când din investigația Procuraturii rezultă că victima ar fi întreținut relații sexuale benevol în timp ce era privată forțat de libertate. În concluzie, se conturează o practică vicioasă de examinare a infracțiunilor sexuale, infractorii nu sunt atrași la răspundere, iar victimele sunt supuse revictimizării. Ca efect, victimele trec prin suferințe emoționale continue, sunt stigmatizate și pierd încrederea în sine și în sistemul de justiție”.

La investigarea cazurilor de infracțiuni sexuale, deseori autoritățile (polițiști, anchetatorii, procurori) sunt

influențate de prejudecăți și stereotipuri în bază de gen, respectiv investigația este inefficientă.

Asistența juridică este acordată în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților societății civile din Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, în combaterea discriminării prin intermediul acțiunilor de advocacy”, proiect implementat de The Equal Rights Trust și Asociația Promo-LEX și finanțat de Uniunea Europeană.

Vedeți materiale video realizate pe acest caz [aici](#) și [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail:pr@promolex.md

Cotizația de membru a partidelor – subiect tabu în Republica Moldova?

Finanțarea partidelor politice este o temă relativ nouă, dar încă prea puțin discutată în Republica Moldova. Pentru o mai bună înțelegere a acestui subiect, Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Ambasadei Britanice la Chișinău prin Fondul Buna Guvernare, a inițiat elaborarea unui Studiu despre practicile și metodele utilizate de partidele politice pentru finanțarea activității sale și realizarea sarcinilor statutare.

„Am atras atenția asupra cotizațiilor deoarece acestea sunt principala sursă de autofinanțare a partidelor politice. Restul mecanismelor de finanțare vin din exterior, este vorba

de finanțarea privată. Și aici avem o mare problemă în Republica Moldova, pentru că atât timp cât partidele nu își pot asigura autofinanțarea prin cotizații de membru, rămân la discreția donatorilor privați, care de cele mai dese ori, sunt grupuri de interese”, a explicat Pavel Postica, Directorul Programului Monitorizare Procese Democratice, Asociația Promo-LEX.

Urmare a metodologiei elaborate și aplicate, în procesul de documentare au fost analizate statutele celor 43 de partide politice, înregistrate până la 1 decembrie 2015 la Ministerul Justiției. O primă problemă sesizată la capitolul finanțării activității partidelor politice ține de modul de reglementare a mărimii cotizațiilor de membru de partid.

Cornelia Călin, analistă Promo-LEX a prezentat datele preliminare și a menționat că: “Statutele a 21 partide politice (49% din numărul total) contrar modificărilor operate în aprilie 2015 la Legea privind partidele politice, nu reglementează expres mărimea cotizațiilor. Dintre acestea, în 18 cazuri (42% din numărul total) cotizațiile de membru sunt stabilite și reglementate în documente interne adoptate de către structuri colegiale de partid (Consiliul Politic Național, Birourile Permanente, Consiliul Republican, Consiliul Național de Coordonare etc.) prin intermediul anumitor procese verbale sau altor regulamentele interne. Statutele altor 3 formațiuni politice (7% din numărul total) nu conțin deloc prevederi privind reglementarea cotizațiilor și mărimea / procedura de achitare a acestor contribuții obligatorii conform prevederilor actuale ale legislației”.

Astfel, la moment doar 22 de partide politice (51% din numărul total) au reglementat mărimea și procedura de achitare a cotizațiilor de membru în statute. În acest context, Asociația Promo-LEX atrage atenția asupra faptului că lipsa reglementărilor exprese în statutele partidelor politice a mărimii și modului de achitare a cotizației de membru, reprezintă, începând cu 1 ianuarie 2016 o încălcare a art. 25

alin. (3) al Legii privind partidele politice.

Alte aspecte relevante stabilite la această etapă de documentare țin de cuantumul cotizațiilor de membru. Potrivit statutelor partidelor politice care stipulează expres mărimea cotizației de membru, în 7 cazuri cotizația variază între 1 și 5 lei. Alte partide au stabilită cotizația între 6 – 20 MDL (4 cazuri) și între 21 – 100 MDL (4 cazuri). La 6 dintre partidele cu cotizația stabilită în statut, mărimea acestuia variază între 0,2% – 2,5 % din salariul lunar sau venit, pensie, bursă, iar un partid politic a stabilit cuantumul cotizației în mărime de 5% din salariul minim pe economie al membrului formațiunii. Potrivit statutelor partidelor politice care reglementează expres mărimea cotizației, cele din urmă sunt achitate lunar în 18 cazuri (75%), trimestrial în cazul unui partid (4%) și anual în alte 5 cazuri (21%).

Pavel Postica a subliniat faptul că cele 21 de partide politice care sunt înregistrate la Ministerul Justiției și încă nu și-au adus în concordanță prevederile statutare la cele legale, încalcă legislația în vigoare.

„De aceea recomandarea noastră vin către Ministerul Justiției să facă un apel către partidele politice, care nu și-au modificat statutele, să facă aceste modificări. Partidele trebuie să conștientizeze că s-ar putea să nu beneficieze de alocații de la bugetul de stat”, a mai adăugat Directorul de Program Promo-LEX

Analiza Promo-LEX privind cotizațiile partidelor politice reprezintă una din primele constatări formulate în cadrul proiectului „Combaterea corupției politice în Republica Moldova prin îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și supravegherea civică” implementat în perioada 1 decembrie 2015 – 31 martie 2016. Acest proiect este implementat de Asociația Promo-LEX prin Fondul Buna Guvernare al Ambasadei Britanice la Chișinău.

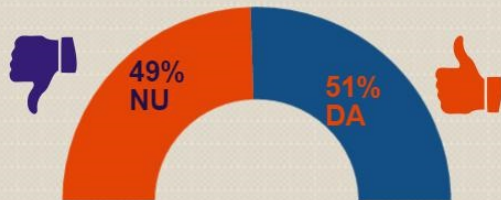
Responsabilitatea pentru informațiile prezentate aparțin Asociației Promo-LEX și nu reflectă neapărat poziția și opinia Guvernului Britanic.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22)
450024, e-mail:pr@promolex.md

Cotizațiile partidelor politice

Câte partide au reglementate
cotizațiile în statutele lor?

Modul de achitare al cotizațiilor
conform statutelor

În ce documente este stabilită cotizația?

Statut

22 partide

Alte documente
interne

18 partide

Nereglementat

3 partide

Care este mărimea cotizației stabilită în statutele partidelor?

